Catalunya és la comunitat que realitza més trasplantaments.

Salut | 21-01-2009 | 12:13

A Catalunya, al 2008, es van practicar un total de 832 trasplantaments d?òrgans, xifra que suposa un augment del 5,9%, respecte a l?any anterior. Aquest nombre la situa com la comunitat que més n?ha realitzat arreu de l?Estat, per sobre de Madrid (785), Andalusia (635) o la Comunitat Valenciana (369).

Tot i no tenir la xifra més alta de donants, Catalunya ha dut a terme, al 2008, més trasplantaments que la resta. Aquest fet evidencia una gran eficàcia en la utilització dels òrgans, amb uns bons protocols d?avaluació dels donants i dels òrgans per als trasplantaments.

Respecte als tipus d?òrgans, destaca l?augment dels trasplantaments de cor en un 41%, els de pàncrees en un 48% i els de pulmó en un 18,6%, mentre que els renals s?han mantingut estables.

Per tipus de trasplantament, s?han realitzat els següents: 471 renals, 217 hepàtics, 55 cardíacs, 51 pulmonars, 37 pancreàtics i 1 d?intestinal.

Pel que fa als trasplantaments de donant viu, el nombre dels renals realitzats ha estat de 79, xifra que representa el 50% del total dels d?aquest tipus fets a l?Estat i el 17% dels practicats a Catalunya. Els dos centres més actius en trasplantament renal de donant viu han estat l?Hospital Clínic i Provincial de Barcelona i la Fundació Puigverd.

Cal destacar l?activitat global de trasplantaments de l?Hospital Clínic com la més alta de Catalunya, així com els 51 trasplantaments pulmonars realitzats per l?Hospital Universitari Vall d?Hebron, com la xifra més alta de l?Estat realitzat en un sol centre. Només hi ha cinc centres en tot el món amb capacitat per a realitzar aquesta activitat. D?altra banda, a Catalunya s?ha realitzat el primer trasplantament intestinal.

Catalunya, pionera en la realització de tot tipus de trasplantaments, des de 1971 fins al 2008, n?ha dut a terme 14.730, xifra que representa un 21% del total dels realitzats a tot l?Estat (70.000), durant el mateix període de temps. Aquestes dades mostren la importància de l?activitat dels hospitals catalans en el conjunt de l?Estat.

Al 2009, Catalunya commemora el 25è aniversari de la creació del model organitzatiu i dels trasplantaments d?òrgans no renals. Durant aquest període, any rere any, s?ha mantingut líder en nombre de trasplantaments dins el conjunt de l?Estat.

Llistes d?espera per a trasplantament d?òrgans

A 31 de desembre de 2008, a Catalunya hi havia aquesta llista d?espera per a trasplantaments: 1.083 pacients per als renals, 114 per als hepàtics, 14 per als cardíacs, 47 per als pulmonars, 26 per als pancreàtics i 1 per als intestinals.

Activitat de trasplantaments de teixits

Una de les activitats més importants de Catalunya, en la qual també és capdavantera a l?Estat, és l?obtenció i el trasplantament de teixits, amb una xarxa de 176 centres que realitzen aquest servei. Aquesta activitat augmenta anualment i, al 2007, se?n van practicar 4.066. Es preveu que aquesta activitat s?hagi incrementat notablement durant el 2008.

Pel que fa als trasplantaments de progenitors de l?hemopoesi (tradicionalment, són els de medul·la òssia), al 2008, se n?han realitzat 378, dels quals 191 han estat autogènics (del mateix pacient) i 187 al·logènics (provinents de tercers). D?aquests 378 trasplantaments de TPH, 40 han estat realitzats amb sang de cordó umbilical.

A Catalunya, hi ha 12.295 donants de medul·la òssia inscrits al Registre de donants (REDMO), i el Banc de Sang de Cordó Umbilical en té 10.733 unitats d?alta qualitat.

L?inici del Programa de biovigilància de Catalunya ens posa en una posició capdavantera, pel que fa a l?aplicació de les directives europees en matèria de qualitat i seguretat en l?obtenció i el trasplantament de teixits.

Donacions i perfil del donant

El fet més destacat del 2008 ha estat la disminució de les negatives a la donació, que s?han situat en el 19%. El nombre de donants s?ha mantingut estable respecte a la mitjana dels darrers 10 anys: 231 morts i 325 vius, en total, si hi sumem les donacions d?òrgans fetes pels segons (ronyó i fetge). D?aquestes, 21 corresponen a persones no nascudes a l?Estat. D?altra banda, s?han realitzat 45 trasplantaments a 43 pacients no nascuts a l?Estat.

Un altre fet positiu que cal destacar és que a Catalunya, al 2008, s?ha produït un 13,8% menys d?accidents de trànsit, respecte a l?any anterior, que és més d?un 50% menys respecte al 2000. Aquests fets impliquen una disminució del nombre de donants provinents dels accidents de trànsit, i un canvi en el perfil del donant: al 2003, un 16,3% de les causes de la mort dels donants de Catalunya era el traumatisme cranioencefàlic per accidents de trànsit; mentre que aquesta xifra s?ha reduït, a un 8%. També hi ha hagut un increment dels donants majors de 60 anys (39% del total) morts per altres causes. La mitjana d?edat dels donants a Catalunya es manté en els 53 anys.

Pla estratègic de l?OCATT

L?estabilitat anual en la donació, ja constatada en els darrers anys, va portar l?Organització Catalana de Trasplantaments (al 2004) a dissenyar i posar en marxa, a partir del 2005, un pla estratègic amb la finalitat d?aconseguir uns objectius fonamentals: 1) disminuir les negatives a la

donació, 2) potenciar noves fonts de donants i 3) augmentar els trasplantaments per tal de frenar-ne l?augment anual de les llistes, tant els d?òrgans com els de teixits.

Entre les mesures de planificació, organitzatives, administratives i pressupostàries, establertes per aquest pla estratègic i aprovades pel Departament de Salut, ja han començat a donar resultats les que tenen a veure amb:

- Trasplantament de viu
- Donant a cor aturat
- Coordinació territorial.

Entre les mesures previstes pel Pla estratègic 2008-2010, s?està treballant en:

- L?aplicació dels resultats de l?estudi qualitatiu realitzat a la població (consells de Salut)
- Els acords signats amb el Col·legi de Farmacèutics de Tarragona i el de Barcelona
- El Programa d?atenció primària de Salut
- Els estudiants de 15 a 18 anys (projecte amb les coordinacions hospitalàries)
- Les minories: la diversitat de compatibilitat HLA, associada a les diverses ètnies, comporta la necessitat de fomentar la donació d?òrgans i teixits i, en especial, de sang de cordó umbilical. Per això es presenta un tríptic elaborat conjuntament per l?Organització Catalana de Trasplantaments (OCATT), el Banc de Sang i de Teixits (BST) i la Fundació Carreras, que serà traduït a diverses llengües i que té per objecte la promoció de la donació altruista de sang de cordó umbilical.

D?altra banda, s?han incorporat tres hospitals nous (els de Granollers, Terrassa i Mataró) a la xarxa de centres extractors d?òrgans de Catalunya, en els darrers mesos del 2008, centres amb gran potencialitat, amb la finalitat d?intentar augmentar-hi la donació.

La participació de la societat, dels coordinadors de trasplantament, dels equips de trasplantament i de la resta de professionals sanitaris i no sanitaris, dels centres hospitalaris, del SEM, dels Mossos d?Esquadra, de l?aeroport de Barcelona, de jutges i forenses, etc. ha estat imprescindible per mantenir Catalunya amb una activitat d?obtenció i trasplantament d?òrgans i teixits de les més altes del món.

Fuente: Redacció
Autor: Redacció